

In Peridemum Erasmus

Rotterdamum Invectiva.

Postquam hinc tanquam viator potius quam hospes abscessisti, quippe qui prius te
 abesse, quam venisse visere potuerim, indolui sane multum (ut par erat)
 mihi magna voluptate optatissimam complexa, atque commercio tuo,
 quo frui tandem potuissem, caruisse, permoluisse tui: neque enim
 tu facile Romam visurus, neque mihi tantum orbis temerè
 obruendum puto: pensandam tamen hanc ipsam videndam tui iactura
 censui commendatione reor, tuam, ut intelligere posses, si vis fune-
 rus fuisset, si te coram nactus essem. Equidem dicam ingenue nullus
 locus, nullus doctorum hominum congressus fuit, nulla mihi occasio oblata
 est unquam quin ego tibi facile primas detulerim, idque non tam ut te
 demererer, quam id quoque, quod ut meo more facerem: qui nulla propterea
 alia re, minus quam liuore, ac malignitate opprimor, neque is sum: qui ex
 obprobratione alienae laudis mihi laudem querendam putem, ut qui
 patris suam meo aliorum splendore officiam. At ego (ut sunt res humane
 alta oppressae caligine) nesciebam me apud te potissimum tanta inuidia
 laborare: quantum uix concipere animo quisquam necdum exprimere
 oratione possit: quem neque re, neque uerbo aliquo unquam prouocavi,
 aut molestus fui, immo uero quem semper maximo uerborum honore
 suo profocueci. Ego ne abste an ois alios uellicer! tu me unum tibi
 delegeris: quem maledictis intemperanter proscindas tuus! ego tibi sim
 argumentum: ubi tu magnificam te facias! mihiq; subsones uim
 imprimis, quasi tu solus caper videaris! at qua fiducia, aut
 potius confidentia istuc! an quia tibi Romam uacienti quasi
 per pompam Romana Academia obuiam non ut? ego cur me
 non preui, et parentem uix non salutari, quia tibi non accla-
 matu est.

ac passim omnibus annis ut eloquenti deo vota nuncupatae quae ipse
 ueranda est, quae stoliditas! si adeo intumisti, haec quidem gratia
 desumptaris licet. Non te scis esse hic uel pueros, qui te doceri possint!
 qui prestigias tuas apprehenderint, qui ineptias videant, et te ut plane
 barbarum aspernentur! factor me habentis tibi plus multa tribuisti,
 quam iure deberet, sed illud erat mos cum matre, tu consuetudinis,
 uo magnitudinis tuae. iam vero postea quando uia uis, hostilitate erit.
 Nam qui semper pulchrum iudicauit, certat beneficium, ne nunc quidem male-
 ductus me uicini sinam. Ac primum illud quod dicit, quid te potissimum
 impulerit, ut tam acriter hinc ad uerba Romae, cunctisque Italiae insederis,
 tam omnes infancissimi sint tu solus excellas! an tibi fortasse somnus
 uel quod blanditus, alios omnes si tecum conferantur, fenum esse oportere?
 Et si fuerit hoc somnus, cur ita uigilans somnas? cur aut cum omnes
 timere, me uicini tandem te impudenter carpsit et in quibus cae, in
 quibus coena, et praesertim in optimatu conuiuio, quae os ad assaltator
 mensas laetas, ac non nisi sanguinem exegissent desisteris? hanc
 opinor, nec habes ut possis te a me laetitiam dicere, nec audes
 desipientem esse te, ac malignam fieri. At ego dicam, quando id
 te pudet, si cader in tantam impudentiam pudet ullus potest. Tu
 quidem bene (si tuis placet) uti improbus tyrannus (ut Romanas
 arcem te facile inuisum existimasti, si lucas, ac signiferis inde aliquo
 commoto, neq. arte detegisset, palam neq. aperta morte nequibus
 nullus n. hic barbarie locus) et custodes pro foribus semper excubant
 inter quos accitum fortasse ratus es esse me, ut pete et Romanum, et
 bonae artium professorem, et barbarie cumprimis hostem, quo uigilato
 facilius tibi reliqua negotium putasti fore. Itaq. idcirco me oppugnabas,
 me periculis uau, me obseruabas, me premebas, in me omne

telas genus iaculaberis. o stulte, scilicet, finge oppressum esse me, num na
idcirco tibi rem factam, arceing, expugnatam credas, daturusq tibi nomina
et in tua uerba iuratos tot lias principes pueros tibi nimis maus
multo negotium fuerit, erat cum Porto, Sadolecto, Bombo, Grauisa, Fabiano,
Colocio, Mette, Cornelio, Iouo, Capella, Petrasanta, Pimpinello, Casanova,
Elmo, Thamyra, Blosio, Lelio, Pierio, Curcio, Sanazario, Summontio,
Haltensio, Vopisco, Sessa, Naugerio, Bombasio, Aniterino, Cameribus,
Parrasio, Marcello, Diacero, Molesto, Sicilia, Arcade, Socio, Molofo,
Ausimo, Caenico, Pio, cuncta Academia, cum latio, cum omnibus qui-
cunq, ubiq, sunt Ro. literis pueri, cum pueri quoque, qui tui illi
quidem nasi hnt, quantum tu impudente, ipsi denique Pontanij, Phre-
driq, manes tibi negotium facessero. Postquam aut hoc tibi ex snia
minime successit, tam inuti rationem temere quidem ut cetera
omnia, me nec laque scire, nec greci quicq, ac plane omnium
rudissimum esse, palam atq, ubiq, predicat. Tum Ro. lias, atq,
facundiam tecum in germaniam migrasse, et q, in urbe Rome
qui lias sciret inuenisse prius, neminem ipsum que M. Tulliu
tibi sordidus, ac omnino barbarus videri. Adhuc grecos lias
facultatem quonda ex grecia in latium iam uero ex latio
te in germaniam traxisse, quasi tu solus una opta
Athens, Romam lias, ac dactyla exhauseris. quod ad me
admittit, ferim quidem q, molasse si Calummiam illa
in me tua, uox diciturq, animi prudentioris iudicii,
potiusq, indignissima audacia, malignitasq, expressit.
no uideor ut hui tam lias, q, u monibus barbari suggil-
lato mihi probro q, possit homini cumprimis Romano,
atq, in Romana Academia a pueris uersato, qui principes sane
semper asertoresq, laque lingue audiu, sub quibus profecto
nihil me poenitet, quam pferrem, et quoniam me de me

ipso cogit dicit, perinde atq. qui alijs testimonio indigent utar
 meo: qui iam omnes duos supra dixi. ita in Lucet omnium orbis
 terrarum amicum profiteri (sic. n. Ro. Academia optulerim;
 ubi sunt semper omnium Linguae, gentium, nationum
 commercia) ut philosophandi quidem scientiam, nonne
 Indagationibus concedens, Latini apte, copiosq. dicendi facultate:
 quod ipse est reliqua Romanis regna una cum multis alijs
 tueri contendam. Testis est vivuofus fore orbis terrarum. Testis
 urbs Roma. Testis augustissimum illud pontificum templum
 hinc. Senatus Locus, an aliquid dicendo valeam. ubi me
 toties aliquot pontifices, vivuofusq. Senatus, ac doctissimi
 homini corona summa assensu, ac voluptate audierunt: ne tu
 tibi hoc putes ullam fidem tenere habituras. qui sibi ipsis
 magis credunt quam Livio ac recordis tuis. Atqui nunq.
 equius q. nunc utique vocis illud adagium potest suspensio
 arborum eligendum cu barbarus in Latini loquendi ratione,
 ac dicendi facultate Ro. habet: et qui in his studijs ata-
 tem consumpti meam, Imperitum, atq. infantem, vocat. Acquies-
 cing. multo ferendum fuit Theophrastum tantu hominem: quia a
 quadam sermone divinitate cognationem meruit: quondam
 a femina respiciendi, nam in auro sermone Attica et
 mulier desiderat aliquid fortasse potuit. at barbarus, et plane
 barbarus quid de hoc toto genere, ac sermone Latini pu-
 nitate aliquid per, quam seminare? ac ministra comminisci?
 o insaniam uix tota Antiqua eluendam. Tu me reprehendas

quem ubicunque de me sermo est, mutū ei adderet? qui
si tantum mihi ab re mea occurreret, ut vacat scriptis
tuis possem, vitam paginam implem? Sed ego stultus: qui
ita teum ego, quasi hoc sit mihi cu aliquo magni pretij
viro negotium, quosq; nequam te tam iudicij, q; sanitaris
experim. quis n. te pro sermo inducit equi sciat, cum abste
lacernari: qui nunq; tibi aliquando molestus fuit? quem
tu ne vidisti quidem, ne dum audieris, nisi se
somnia fortasse, et ebriam ab dormiens. Nam q; me
lata grecas ignorat, antequam in quibus te magnifici
facis, quid aliud est, q; delirare, ac prorsus desipere. Qu. n.
ego in his nominis professoris meum? neq; omnino id
mihi probro et cinere pot: cui no id propositum fuit,
ut his totis sit animi volis incumbere: sed eas dumtaxat
per paucas horas impenderem, quas serm negotijs fut
furatus praesens, absit verbi invidia: no dissimulabo
me id assecutus, ut vel severitas summo, vno ser
centos milles scriptas tuas in grecis deplacenderim,
homo ut tu vis omnium ignoratissimus, hominis ut tu
palam de te iactas omnium doctissimi, tot in his flagitia
offendi: que cum mihi q; mea negotia licet colligam, ne
postea tu tibi tantu in grecis placeas. En tibi germania
agrogium Alumnus tuus: qui Cretiam, italiamq; pulcherrima
illa hanc possessione spoliavit, vniq; focum rromi apq;
vniq; lingue naufragia, reliquiasq; asportavit, ac natale
solum opibus, ac splendore vniq; facultatis, tanquam
spolijs illustravit: qui cum se detasse, nobilitasq;

Germaniam iactat opibus, ac splendor oribus, ne animadvertat
 se tam multis Germanis undecunque deditissimis, ac dicendi
 copia prepollentibus votum Inuicem Indignissimam, tamq[ue] ipse
 quidam Barbae sol. tot alijs Germanor[um] sydem suo exorte
 ac fulgere oppressit, si obscurat huius tenebre t[ame]n
 viros humana, ac igne d[omi]na possunt. O perditam h[uius]
 audaciam o furem carcer, carnisq[ue] circundat. Cur no[n]
 tale quippiam Faber Budens, Ruellius, Xlorus, Longosinus,
 cur non alij primuli Germani, Gallogue quidem, ut id
 ipsi de Germania Galliaq[ue] iactant? Hincq[ue] ut h[uius] illi
 longe tibi prestant, ita incellit prudentia, neque esse
 modestie sue arbitriantur, ut sibi tantu[m] Inuidie conflatu[m]
 velint. Tu scilicet tantum tibi arroges inculam Academia
 Romana, ut istos tibi tot Inuicem, ac principibus h[uius]
 h[uius] palmam vbi Rome precepas: qui meras ingas
 blattis? Tu stalis h[uius] asperneris: cuius nulla municipia
 oppida, vici, ne dum vrbes sunt: vbi ne h[uius], ac d[omi]ne
 fontis scaccant? Tu ne Athenas in Germaniam transuleris In-
 colums Lascari: qui uel ipsas mabo Athenas selus exhibet! qui
 accersit Grecor[um] familia uenam Rome Academiam instituit? nequid
 in h[uius] desideraremus Tu tantu[m] tibi polliceraris: vbi L. unguis,
 varinus, Mata, Augustus, Zenobius, Judicus, Marcosticus, Ponticus
 dosies ducunt, cum tot res passim iam in grecis nota dederint, ac
 preclara putent: cum grecis Latina coniungere: qui te nebulo[m]
 omnium magistru[m] putant, cum nihil plus in grecis sagias,
 quam in Latinis deliris. Nam quid aliud est michi in Cicerone

cumq; uisasse uos palam iactat quam deliras, ac furor! An
 obsecro Cic. uis uisasse? cuius nomen ab eloquentia scinditur
 esse nequit? quem omnium hominum consensus tam litterarum,
 quam eloquentie parentem esse adijciatur? Sed quid miror q; in
 M. T. ut barbaro asperneris: cui non nisi sordidi dicendi placuit:
 ac sermonis prodigia confiteris? sane oppido q; delicatissima est
 auris illa tua barbara: quam implere Cic. oro nequeat. nempe
 quia nouam dicendi genus in extrema barbara commutatus
 es, perquam elegantissima, et quod Cic. maiestati longq; prestat.
 eundem sobrius somnasti deliras, si inacidus (ut soles) fueris.
 Nam uel hinc q; sapias spectamus q; cum tot ab hinc seculis
 scriptam sit: cui M. T. placuerit eum uel hoc uno magno in
 his progressus fuisse, tu solus inuenis es: cui M. T. respiciendus
 tanq; hospes, ac peregrinus uideatur. Ex quo id ipm signat
 ac de communi Latoris consilio explendum ut barbaro
 extrudendum ut corruptorem exhibendum ut miserium
 latine ac grece facultatis aduicem. Qui Cic. operam datus
 adste obsecro, neue tantam nebulonis huius audaciam te multa
 sinatis, ne hec calumnia latius serpat, ne molles adolescentium
 animi, repudiato Cic. ferrem dicendi confitentur: et barbaria
 imbuantur. circumspecte syrophantem, rapite sublimem, inuicem
 pugnis, cedat fustibus, satisfaciatur ipse Cicero de tergo suo:
 quo supplicij fure olim Cestius quidam: qui pari uerentia
 in Ciceroem, ut long. expertem inuicibat, a M. Tullio
 filio multatus condignas Cic. manibus poenas dedit. Sic
 superbi subdormant, euertat crapulam, edormiscat contusus,
 sic. n. opinor fore, ut ad sanitatem spectet, resipiscat ab
 insania, poeniteat audacie, linguam sub metrice custodia
 continet: impudentiam resquat. Sed insanis Ems me
 necesse ne ullam tuus hic morbus curacionem recipiat

altu. profus ut de te: qui vel insanit pulchru ducis, et te
 stultor ducem, ac signifer proficis. Nam in exordio, ac
 preclaro illo tuo libello: quem moriam inscripsisti, in omnes
 infamie snermules, tu omnium infamiam longe intervallo superas:
 qui alios quidem omnes insanit, te vero furor ondis. quid
 n. tu, qui iam pridem transfiga es, atq. apocrypha aliud parer,
 ac prestor, q. sacrilegus perres! At proficis sacre pagine
 preterit, ac doctore cu sui impior omnium impiensissimus: qui
 Christianum dogma, decretumq. te cversum facilius pucasti simulacri
 religioni qua tunc gladio abutereris atq. itra christi sagularis.
 Nam quem tot prophetar, sibyllarq. oraculis, ac testimonijs dei
 filium e caelo in terras descendisse virginis utero sine labore subitus,
 simulq. inuolato matris pudore egressus, restitutus coecis videndi
 aciem mortuis ut e somno excitatur. Ipsi quoque tandem
 omne suorum genus persequens, uinctu uerberatum delusum uir,
 in crucem accensissime sublato, diem obitura didicimus. Idque
 ut nostra crimina suo sanguine ac supplicio dilueret, atq. expiaret.
 Ipsi inq. christum: qui haud ita multo post in caelu unde uenerat
 regressus pulcherrimum illum de morte triumphum egit: qui mox
 suos milites diuino quadam numine, ac spu afflato ita ex templo
 rudes erulit, ut omnium gentium nationumq. sermone loqueretur.
 qui et ipsi quoque moriendo deuili, triumphatq. orbis terre trophaea
 statuerunt, ac spalia pulcherrima Imperatori suo christo rotau-
 lerant: hunc tu ipse christu impostorem quendam, ac siphanta
 tuig similem esse proficis. Atq. id quidem minus flugitiosu
 esset, si unus tu pseudochristianus in tuo delirio insanires: nisi
 alios quoque tenentis tua ruina inuoluer, ac seclota in illa

religione imbuet, execrandisq; sacris imitari, conuertens q; christi
 heresim sectantur. eos omnes insanos esse, atq; exordes. Hec
 tu Erasme sentis, et christiana agis! hec tu proficis, et im-
 pune iactas! hec tu scribis, et viuis! O Infamiam seculi christiani
 christianos collegia hoc legunt, christianos senatus hoc videt,
 christianos principes hoc audiunt, vident, legunt, tu tu viuis! At
 supplicia de falsis, de plagiaris, de aduicis, de peculatoribus
 de testamentariis, de parricidis quotidie sumuntur. Erasmus
 uero, qui ut flagitiosissimus, plagiaris, uel nouus Christo plagas
 infert, uel christum negat, uiuit. Erasmus, qui christianam
 religionem improbe mentitur: et scilicet colla regis, atq; aperto
 Marti apostata oppugnat, uiuit. Erasmus, qui naturam
 quam adulatur, diuina nature iuuentem infrenatur, uiuit.
 Erasmus, qui nature arcana depeccatur, ac christi
 testamenta circumscribit, uiuit. Erasmus, qui christi
 uti profligatissimus parricida, uti singulari uiuit. Si
 uero in castitate uicissim, non modo qui aliquid in principio
 molitur, sed qui obiter conspuit, et duntaxat auribus non
 manu deliquerit. Erasmi facinus quo supplicio vindicanda.
 qui stulto uolens, ac sciens, plus in hominem, plus in Prin-
 cipem, immo uero in principem principem, in ipso uero
 omnium auctorem, et dominum, se ipso plus deum impius,
 ac sceleratus fuit! et tu uiuis uiuis! qui uiuit non ut
 scelera porrigat, ac ueniam petat, sed ut flagitia flagitijs,
 scelera sceleribus cumulet. At mihi crede uiuis. Erasme ut
 scilicet, ut sacre, ut religionis transpoga, ut fidei de-
 sertor, ut mox pennis daturus lenis, et est na deus, uero tandem tandem
 tam certus q; seuerus iudex. Sed uia dignum sumus, eodem
 regardamur. Minus iam irascor tibi, minus succensco, qn

ne ipsi quidem deo parvis, metu habuit, det hoc audacie, detur
 stoliditati, det veracitati tue. At miseret me tui, cui alius iudicis
 Infamia defixit, q̄ ut facile aboleri queat. Sed tu confido fer, ut
 resistas, et te a tam gravi, ac pene deplorato animi morbo
 reciper, et spem tandem ad sanitatem possis: siquidem me
 audieris: Non ego te vinctis, aut carcere, ac tormentis
 coerebo: fuerunt ignes, quos tibi iure optimo consensus bonorum
 omnium mirabatur. Minus tui agam, q̄ aut tua impudentia
 possit, aut tu meritis de me fueris: nō sum iratus, miseret me
 me tui, qui tanta laboras Infamia, ut pro te vno Infamiam
 omnes putēs: tibi bñ cupio te recte curari vole, ne tantū
 ingenium contabescat: ac suo fructu careat: quod si recte pur-
 gati fuerit, nō dubiū est quin sagax possis. Ego tibi hanc
 operam labo, habe bonum animū: nō ipse te Asculapius
 vobis curaverit, bene tu eris, si pharmaci haurieris: quod tibi
 propinauerō que aliquet Insanientes presenti remedio sunt
 usi. At vero remem, aliam tua iste curatio postulat, si quidem
 alios qui tu p̄missi occurrant Insanēs, aut betonicę, aut
 malus, aut lactis mulieris, aut aque simusone, aut bulbi
 seminis singula cyathi curarunt. tibi aut, cui diutius Inhesi-
 infamia, ac debactata ē acris, cura diuturniore, maioreque
 est opus. tibi n. simul omnia commiseri necesse est, et que alijs
 singulis cyathi dari consueverūt, tu quatuor hauries: quo
 facilius tot mensura pluribus potationibus gerantur: que hactenus
 iam pridem aluisti. Tum totos ꝛꝛ. duc + Coloboz potabis. Id v̄s
 Infamie reliquias extirget, et animū deiectione reddet.

ubi monstra p[er]o disturbaverit, et animus delirio liberatus
 fuerit, n[on] tu aduersus te pl[ur]ime bellua e[st], ac pro[ter]sus nihil
 qu[am] tibi nup[er] inu[er]bas, t[er]min[us]q[ue] tacitus dicit. D[omi]ni boni
 quid illud monstri erat, cu[m] in tanto erro[re] versabar, ut o[mn]i
 ho[m]ines n[on] me ante ducere? n[on] obsecro mihi t[ame]n obortu
 temeritatis, atq[ue] audacie? Quis me delirat docuit? q[ui] ego
 Casabo sacrificium, quem tam acerbo infentem, atq[ue] in me
 ventrem Laceravi? quem ille a me criminose proscissus
 obtulit Inu[er]bas, obtulit audacie mee tam salubri phar
 maco est prosequutus. Num tibi Erasme male relata est
 gratia? quis tibi magis videtur, ego ne infans, an tu delirij?
 n[on]ne hec infantis sunt? omnino tua oratio cano oblatra
 torum agis, qui intra cubiculu[m] oboritur, allatratq[ue] maiores,
 obmutat extra deprehensus et cauda blanditur. At ego
 exhibebo me aduersus te Horulem, quem adeo Comos
 (eius op[er]um clauem experti) horrebant, ut eo p[ro]p[ter] multi
 viderentur. Idem ego te[m]p[er] agam, faciam ubi nomen
 audieris meum, ne mutare quidem audeas. vale ut de me
 meritis es, atq[ue] ut volo.